

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД

**“Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського”**

кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності

МАТЕРІАЛИ

VI Міжнародної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених

**“КОНЦЕПТИ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ СУЧАСНОГО
СУСПІЛЬСТВА”**

(Одеса, 22-23 травня 20235 року)

Одеса -2025

УДК: 1:403:316.6 (08)

Концепти соціокультурної трансформації сучасного суспільства //
Матеріали VI Міжнародної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Концепти соціокультурної трансформації сучасного суспільства» (Одеса, 22-23 травня 2025 р.) 189 с.

Рецензенти:

Голубович Інна Володимирівна – доктор філософських наук, професор, завідувачка кафедри філософії Одеського національного університету імені І. І. Мечнікова

Єременко Олександр Михайлович – доктор філософських наук, професор кафедри філософії Національного університету «Одеська юридична академія»

- Збірник матеріалів VI Міжнародної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Концепти соціокультурної трансформації сучасного суспільства» вміщує матеріали, які досліджують соціокультурні засади трансформацій ціннісної сфери життєдіяльності суспільства; соціокультурні трансформації молодіжного соціуму; соціокультурні трансформації освітнього середовища; культуру бізнесу в умовах соціокультурної трансформації сучасного українського суспільства; філософію менеджменту соціокультурної діяльності у контекстуальному полі глобальних трансформаційних процесів. Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, студентів.

Ухвалено до друку та розповсюдження мережею інтернет вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», протокол № 17 від 26 червня 2025 р.

«Концепти соціокультурної трансформації сучасного суспільства»

22-23 травня 2025 року

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова:

А. В. Красножон – ректор Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор історичних наук, професор.

Заступники голови:

Копусь Ольга Антонівна – перший проректор з навчальної та науково-педагогічної роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор педагогічних наук, професор.

Музиченко Ганна В'ячеславівна – проректор з наукової роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського», доктор політичних наук, професор.

Борінштейн Євген Русланович – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Члени оргкомітету:

Лісеєнко Олена Василівна – доктор соціологічних наук, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності, завідувач історико-філософського відділення Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Петінова Оксана Борисівна – доктор філософських наук, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Атаманюк Зоя Миколаївна – доктор філософських наук, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Стороженко Ю. С., здобувачка IV курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти факультету початкового навчання, Університет Ушинського, м. Одеса, Україна,

Науковий керівник – **Петінова Оксана Борисівна** – доктор філософських наук, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна.

СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ (НА МАТЕРІАЛАХ СОЦІОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ)

У сучасному світі соціальні мережі відіграють ключову роль у формуванні громадської думки. Вони стали не лише засобом комунікації, а й потужним інструментом впливу на суспільство. Завдяки соціальним платформам, таким як Facebook, Instagram, Twitter, TikTok та інші, інформація поширюється миттєво, охоплюючи мільйони користувачів у різних куточках світу. Це сприяє активному обговоренню суспільно важливих тем, політичних рішень, економічних змін і культурних тенденцій.

Алгоритми соціальних мереж спрямовані на персоналізацію контенту, що дозволяє користувачам отримувати інформацію відповідно до їхніх уподобань. Однак це також може створювати ефект інформаційних бульбашок, коли люди отримують лише ту інформацію, яка підтверджує їхні погляди, що може призводити до поляризації громадської думки.

Вплив соціальних мереж на формування громадської думки здійснюється через такі основні механізми:

- Вірусне поширення інформації. Контент, який викликає сильні емоції (гнів, захоплення, обурення), швидше поширюється серед користувачів, створюючи суспільний резонанс.

- Маніпулятивні технології. Соціальні мережі можуть використовуватись для поширення фейкових новин, пропаганди та маніпуляцій через ботів і тролів.

- Інфлюенсери та лідери думок. Блогери, громадські активісти та політики використовують свої акаунти для впливу на громадську думку, поширюючи власне бачення ситуації.

- Алгоритмічне формування контенту. Соціальні платформи використовують алгоритми, які підбирають контент відповідно до інтересів користувачів, що може посилювати їхню переконаність у власних поглядах.

Попри значні можливості соціальних мереж у демократизації доступу до інформації, вони також несуть певні ризики:

- Фейкові новини та дезінформація. Відсутність чіткої перевірки фактів дозволяє поширювати неправдиву інформацію, що може викликати паніку або формувати викривлене сприйняття реальності. Особливо це актуально під час кризових ситуацій, коли емоційний фон суспільства підвищується, а рівень критичного мислення знижується.

- Поляризація суспільства. Соціальні мережі сприяють утворенню так званих "інформаційних бульбашок", у яких люди бачать лише ту інформацію, яка підтверджує їхні погляди. Це може призводити до соціальної роз'єднаності та зростання конфліктів між різними групами.

- Вплив зовнішніх сил. Держави, політичні партії та корпорації використовують соціальні мережі для маніпуляції громадською думкою та досягнення власних цілей. Використання бот-мереж, замовних коментарів та пропагандистських кампаній стає поширеним явищем.

- Залежність від соціальних мереж. Надмірне споживання контенту може впливати на психологічне здоров'я людей, спричиняючи тривожність, депресію та зниження рівня реальної соціалізації.

Способи протидії маніпуляціям та дезінформації:

З метою зменшення негативного впливу соціальних мереж на громадську думку необхідно впроваджувати такі заходи:

- Медіаграмотність. Освіта громадян у сфері критичного мислення допоможе їм аналізувати інформацію та перевіряти її достовірність.

- Фактчекінг. Розвиток незалежних організацій, які перевіряють факти, сприятиме зменшенню впливу фейкових новин.

- Регулювання соціальних мереж. Уряди та міжнародні організації можуть розробляти механізми контролю за поширенням маніпулятивного контенту.

- Алгоритмічна прозорість. Необхідно зобов'язати соціальні мережі пояснювати, як працюють їхні алгоритми та які критерії використовуються для відбору контенту.

- Соціальна відповідальність користувачів. Люди повинні навчитися критично ставитися до інформації, яку вони споживають і поширюють.

Соціальні мережі стали потужним інструментом для формування громадської думки і політичної мобілізації. Вони дають людям нові можливості для участі в політичних процесах, але також вимагають нових підходів до їхнього регулювання для запобігання маніпуляціям і дезінформації.

Для мінімізації ризиків, пов'язаних з маніпуляцією інформацією, необхідно впроваджувати більш строгі правила модерації контенту, зокрема для боротьби з фейковими новинами, і покращувати медіаграмотність користувачів.

Соціальні мережі є ключовим каналом інформаційного впливу в сучасному суспільстві, особливо серед активної частини населення віком 18–60

років. Інформація з соцмереж має значний емоційний і психологічний ефект, що сприяє формуванню або зміні громадської думки. Критичне мислення та перевірка фактів ще не є масовою практикою, що створює передумови для інформаційних маніпуляцій. Лідери думок відіграють важливу роль у формуванні позиції аудиторії, що актуалізує питання відповідальності інфлюенсерів за поширений контент. Соціальні мережі стали не лише віртуальним, а й соціальним простором, де активно відбувається обговорення, рефлексія і колективне осмислення подій.

Ми провели навчальне соціологічне дослідження, результати якого демонструють, що в сучасному суспільстві громадська думка формується під впливом нових цифрових механізмів, серед яких соціальні мережі займають центральне місце. Такий вплив є двозначним: з одного боку – розширення доступу до інформації, з іншого – ризик маніпуляцій, фейків і радикалізації. Тому подальші дослідження у сфері цифрової комунікації мають бути спрямовані на вивчення механізмів впливу, розробку інструментів інформаційної гігієни та розвиток медіаграмотності серед населення.

Список використаних джерел:

1. Гвоздєв, В. М. Блогінг як вияв і знаряддя громадянської журналістики. *Вісник Львівського університету*. Вип. 38, 2013. С. 469–476.
2. Голованова Н. В. Медіапростір як важливий чинник побудови інформаційного суспільства. *Актуальні проблеми державного управління*. 2017. № 1 (51). С. 27–34.
3. Twenge J. M., Campbell W. K., Baumeister C. S. The Impact of Social Media on Adolescent Self-Esteem. *Psychological Science*, 2008. 19(2). P. 144-150.

Секція 3. Соціокультурні трансформації освітнього середовища

Кадієвська Ірина Аркадіївна, доктор філософських наук, професор кафедри Гуманітарних та соціально-економічних дисциплін Військова академія, м. Одеса, Україна.

ОСВІТА ЯК СИСТЕМА ПРОЕКТУВАННЯ МАЙБУТНЬОГО

Із об'єктивних причин в умовах надзвичайно жорстокої, кровопролитної та тривалої агресії РФ проти України особливого значення набуває розвиток

ОПИТУВАННЯІ)	
Сімонов Михайло Олександрович, Атаманюк Зоя Миколаївна,	100
БІОСФЕРА ТА НООСФЕРА	
Сумченко Ірина В'ячеславівна	102
ВПЛИВ КІНЕМАТОГРАФУ ТА ТЕЛЕБАЧЕННЯ НА	
ТРАНСФОРМАЦІЇ У СУЧАСНІЙ КУЛЬТУРІ: ІСТОРИЧНИЙ	
КОНТЕКСТ ТА КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ	
Секція 2. Соціокультурні трансформації молодіжного	
соціуму	
Гнатенко А. Г., Петінова Оксана Борисівна	105
ТЕНДЕНЦІЇ ВОЛОНТЕРСЬКОГО РУХУ СЕРЕД МОЛОДІ	
(на основі результатів проведення соціологічного дослідження)	
Грачова Єлизавета, Петінова Оксана Борисівна	108
ВПЛИВ ВІДДАЛЕНОЇ РОБОТИ НА СОЦІАЛЬНУ ВЗАЄМОДІЮ	
ТА ОСОБИСТЕ ЖИТТЯ (НА МАТЕРІАЛАХ	
СОЦІОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ)	
Даниленко Анастасія Володимирівна, Врайт Галина Яківна	111
ЛІДЕРСТВО В ЦИФРОВУ ЕПОХУ: ВИКЛИКИ ТА	
МОЖЛИВОСТІ	
Лопуга Ореста Іванівна	114
ДУХОВНА КУЛЬТУРА МОЛОДІ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	
Махницька Марія, Петінова Оксана Борисівна	116
ВІДНОШЕННЯ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ ДО СПОРТУ	
(НА МАТЕРІАЛАХ СОЦІОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ)	
Поплавська Тетяна Миколаївна, Бутенко Єлеонора Геннадіївна	119
ТРАНСФОРМАЦІЇ ТРАДИЦІЙНИХ ФОРМ ГРОМАДЯНСЬКОЇ	
ТА ПОЛІТИЧНОЇ ПОВЕДІНКИ І СВІДОМОСТІ МОЛОДІ ПІД	
ВПЛИВОМ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ	
Соловей Анастасія, Петінова Оксана Борисівна	121
ЗАЛЕЖНІСТЬ ВІД ГАДЖЕТІВ СЕРЕД РІЗНИХ ВІКОВИХ ГРУП	
(НА МАТЕРІАЛАХ СОЦІОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ)	
Стороженко Ю. С., Петінова Оксана Борисівна	124
СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ	
ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ (НА МАТЕРІАЛАХ	
СОЦІОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ)	
Секція 3. Соціокультурні трансформації освітнього середовища	
Кадієвська Ірина Аркадіївна	126
ОСВІТА ЯК СИСТЕМА ПРОЕКТУВАННЯ МАЙБУТНЬОГО	
Начев Микола Юрійович	129
ФІЛОСОФСЬКИЙ АСПЕКТ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ МІЖ	